قبیله اندبله

زیمبابوه یکی از متمدن ترین کشورهایی ست که در جنوب آفریقا قرار دارد و تمدن آن به حدود چندین هزار سال پیش بازمی گردد. این کشور نیز مانند سایر کشورهای آفریقایی که مستعمره فرانسه، انگلستان، پرتغال، هلند و حتی اسپانیا و ایتالیا بوده اند، قریب به یک قرن مستعمره انگلستان بوده است. پیش از استقلال، این کشور که رودژیا نام داشت توسط یک ژنرال انگلیسی به همین نام اداره می شد و دو قبیله شونا (Shona) و اندبله (Ndebele) که از قبایل اصلی این کشور می باشند همواره با این دولت استعماری در حال جنگ بودند.

بعد از استقلال زیمبابوه دو حزب اصلی زاپو (ZAPU) و زانو (ZANU) اعلام رسمیت کردند که اولی از شوناها و دومی از اندبله ها تشکیل شده بود. این دو حزب دو گروه نظامی جداگانه به نام های زیپرا(ZIPRA) و زانلا (ZANLA) داشتند.

ZAPU

Zimbabwe African People's Union

POWER TO THE PEOPLE

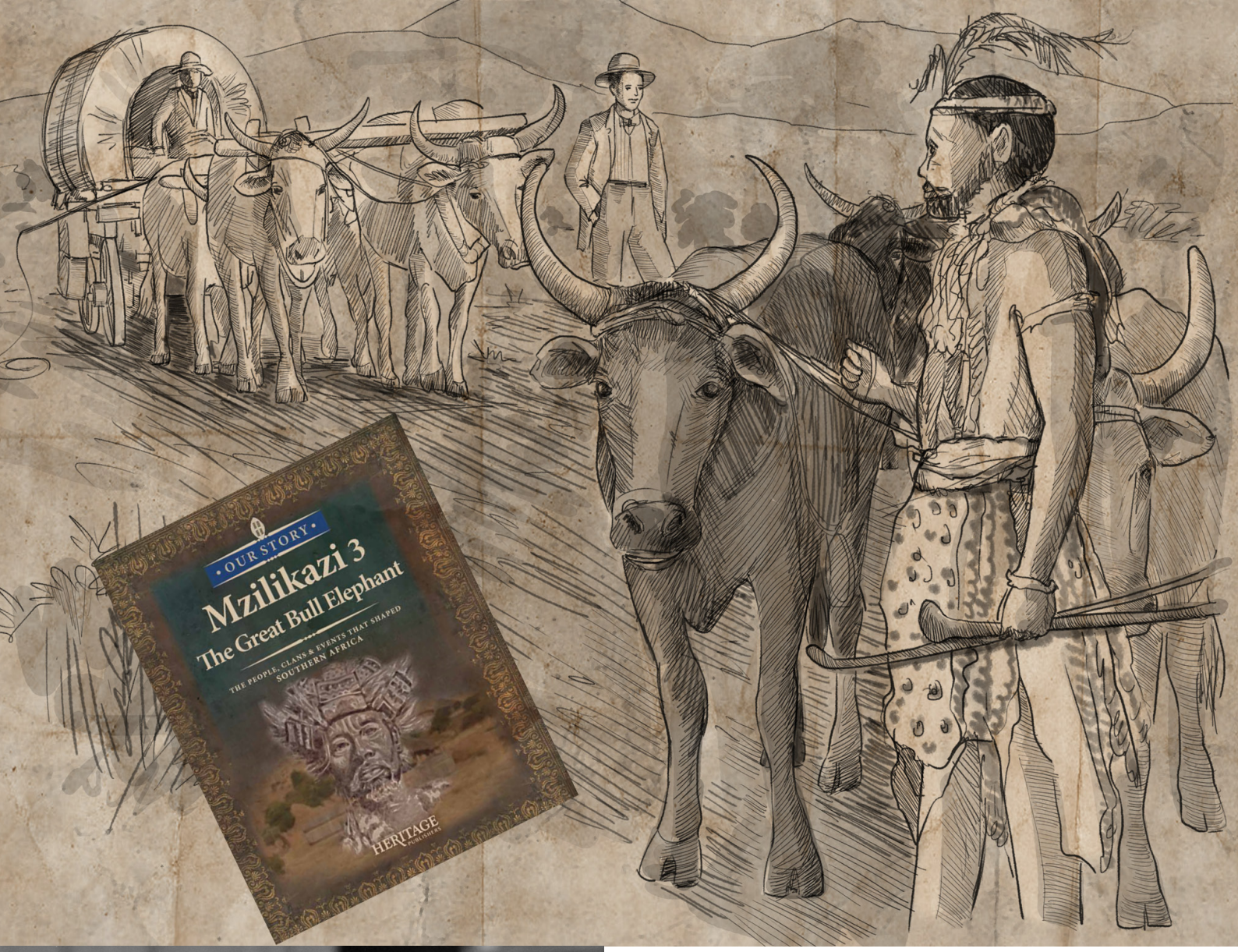

جوشوا نکومو
معاون رئیس جمهوری زیمبابوه
۳۱ دسامبر ۱۹۸۷ – ۱ جولای ۱۹۹۹

قبیله شونا اکثرا در شرق این کشور و اندبله ها در غرب ساکن هستند. شوناها خود را از بومیان اصلیِ این منطقه میدادند و معتقدند که کشور زیمبابوه متعلق به آنهاست، در حالی که اندبله ها مردمان بومی آفریقای جنوبی بودند که بعد از جنگ زولوها و بوئر ها وارد زیمبابوه شدند.

گفته می شود که شوناها خصومت زیادی نسبت به اندبله ها داشته و آنها را یاغیانی می دانستند که به کشورشان وارد شده اند. به عنوان مثال آنها از ام زیلی کازی (Mzilikazi) که رئیس یکی از قبایل آفریقای جنوبی بود یاد می کنند که پس از ورود به زیمبابوه بسیاری از دختران قبایل مختلفِ شونا را به ازدواج اجباری با خود وادار می کرد.

این اختلافات حتی در زمان مبارزه با سفیدها همچنان پابرجا بودند، به طوری که هنگام انتخاب نام برای این کشور از رودژیا به زیمبابوه، شوناها معتقد بودند که باید نامی کهن و قدیمی مطابق تمدنِ شوناها برای کشور انتخاب شود.

پس از استقلال زیمبابوه در سال ۱۹۸۰، رهبران دو حزب اصلیِ زانو و زاپو برای تشکیل دولت کاندید شدند و پس از برگزاریِ اولین انتخاباتِ پس از استقلال، رابرت موگابه (Robert Mugabe) رهبر حزب زانو بیشترین رای را کسب کرد.

اما اِن کومو (Nkomo)، رئیس حزب زاپو، با ادعای تقلب در انتخابات آن را رد کرد و این آغازی بود بر شروع اختلافات بین دو حزب و دو قبیله بعد از استقلال این کشور.

رابرت گابریل کاریگامومبه موگابه
رئیس‌جمهور زیمبابوه
۳۱ دسامبر ۱۹۸۷ - ۲۱ نوامبر ۲۰۱۷

در آن زمان سیستم ریاست جمهوری این کشورِ تازه استقلال یافته بدین صورت بود که نخست وزیر نقش اصلی را در حکومت‌داری و تاسیس دولت ایفا می کرد و همان کسی بود که اکثریت آراء را بدست آورده و رئیس جمهور صرفا مقام نمایشی را داشت.

رابرت موگابه پس از به قدرت رسیدن اکثر اعضا کابینه خود را از قبایل شونا انتخاب کرد و بنابر گفته برخی منابع سمت ریاست جمهوری که ارزش چندانی نداشت را به اِن کومو پیشنهاد کرد و پس از اینکه وی این پیشنهاد را نپذیرفت، وزارت امور داخلی به او واگذار شد که این سِمت از بخش های مختلفی تشکیل شده بود اما موگابه مهمترین بخش آن یعنی اطلاعات را به شخص دیگری واگذار کرد که این اقدام موگابه دلیل دیگری بر بی توجهی به اندبله ها بود.

اِن کومو برای نشان دادن مخالفت خود در قبال سیاستِ « مصالحه با سفیدها» که موگابه در پیش گرفته بود و مخالفت با اعضا دولت که اکثرا شونا بودند، با رهبران ارشدِ سایر احزاب و اعضا دولت شروع به تبانی کرد به طوری که به طرفداران زاپو و سایر احزاب اجازه داده شد تا به کسانی که طرفدار حزب حاکم هستند حمله کنند و حتی در جایی نیز حزب حاکم را به کودتای نظامی تهدید کرد. در مقابل دولت حاکم به خاطر شرایط دشوار امنیتی برخی از اعضا زاپو را زندانی کرد. در این زمان حتی برخی از اعضا کابینه به تجهیز نظامی زیپرا کمک کردند.

تنش ها میان این دو حزب اصلی و دو گروه نظامی آنها ادامه داشت و وضعیت پس از پیدا کردن انبارهای اسلحه در شهرهایی در غرب زیمبابوه در فوریه سال ۱۹۸۲ بدتر شد. حزب حاکم ZANU به طور رسمی زاپو را متهم به جنگ کرد و رهبران زاپو دستگیر و یا از کابینه اخراج شدند.

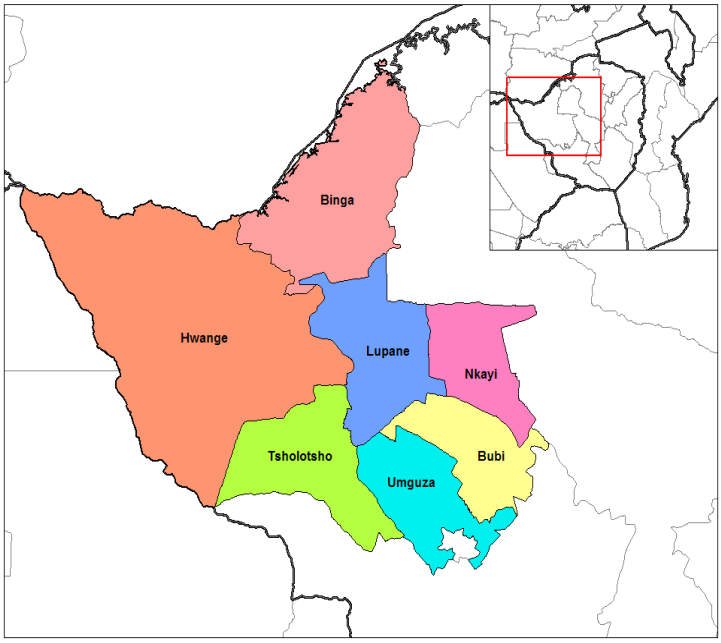

در این زمان موگابه؛ نخست وزیر، با کره شمالی قراردادی را امضا کرد تا کشور کره گروهی از نظامیانش را برای آموزش تمرینات نظامی به زیمبابوه بفرستد.

این نیروهای آموزش دیده نظامی توسط ارتش کره شمالی، تیپ پنجم (Fifth bridge) نام گرفتند که اکثر سربازان آن اعضا قبلیِ زانلا بودند. در برخی منابع ذکر شده که سربازانِ زیپرا قبل از پایان دوره از این گروه آموزشی اخراج شدند.

سرانجام پس از اطمینان دولت از مجهز شدنِ نظامیان حزب زاپو در غرب زیمبابوه (Matabeleland) در ژانویه ۱۹۸۳ نظامیان تیپ پنجم با ورود به منطقه ماتابله لند دست به کشتار مردم اندبله زدند. قریب به ۴ سال گروه گروه از مردم اندبله در شهرهایی چون Tsholotsho و Lupane و ... به ضرب گلوله و ضرب و شتم به قتل می رسیدند. بسیاری از آنها به صورت دسته جمعی با دست و پای بسته به آتش کشیده شدند. حتی نظامیان تیپ پنجم، گروه های مختلف قبیله اندبله را مجبور میکردند تا سرودهایی را به شونایی بخوانند و حزب زانو را بستایند و در همین حال به آنها شلیک میکردند.

تخمین زده شد که تعداد کشته ها به ۲۰۰۰۰ نفر رسید.

گوکوراهوندی در زبان شونایی به معنای بارانی ست که چیزهای کم اهمیت را قبل از باران بهاری می شویَد. نام دیگر این کشتار بولاوایو (Bulawayo) که نام مرکز ایالت اندبله ها و دومین شهر بزرگ زیمبابوه است، می باشد.

البته دولت موگابه این اتهامات را رد کرد و مطبوعات خارجی را متهم به داستان سرایی نمود.

لازم به ذکر است با آغاز این کشتار اِن کومو به انگلستان گریخت و پس از چندین سال، با عذرخواهی موگابه و با دعوت وی برای تشکیل دولت وحدت و ادغام دو حزب زانو و زاپو به زیمبابوه بازگشت اما مردم ماتابله لند همواره خود را قربانیان یک جنگ قومی سیاسی میدانند و برخی هنوز زخم و خشم و ناراحتی گذشته را فراموش نکرده و حتی خواستار جدایی این منطقه از کشور زیمبابوه می باشند.

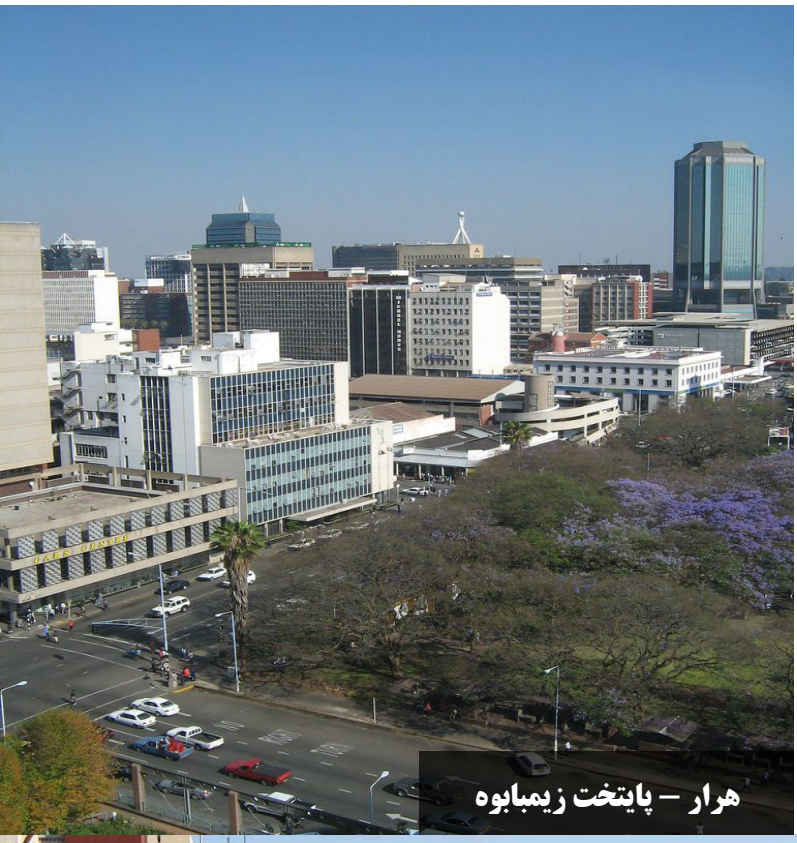

هرار – پایتخت زیمبابوه

مرکز شهر – بولاوایو